

Fuglelivet ved Frederikshavn Golfbane / Lerbæk

v/ Mogens Damm

Rødstjert

Som golfspiller har man som regel nok at gøre med at holde styr på hvordan det gik med det seneste slag eller hvordan det næste skal slås. Men vi går jo ude i naturen, og det kan kun være en berigelse af oplevelsen derude, hvis man ind imellem løfter hovedet og ser hvad der er omkring en. Og på vores dejlige bane på Lerbæks jorde er der året rundt nok at se på i forhold til træer, planter og dyreliv. I denne lille artikel vil jeg fokusere på hvad man kan opleve af fugleliv i området, baseret på min egne erfaringer som amatørornitolog siden 1970'erne.

Lerbækskoven ligger meget attraktivt for et godt fugleliv af mange grunde. Dels er der meget varierede biotoper med søer, vandløb, løvskov og nåletræer, marker rundt om og en nærliggende å samt engene ved Elling Ås udløb, Dette skaber ideelle forhold hele året for mange iagttagelser af ynglefugle og ikke mindst trækfugle, idet beliggenheden på fuglenes trækrute især om foråret kan byde på sjove overraskelser.

Forår og sommer

Spætmejs

fra deres have.

Jeg vil ikke gennemgå alle de arter der findes derude, men fremhæve nogle af de mere markante og spændende fugle man kan støde på: Når du går i området hører du hele vejen rundt **spætmejsens** karakteristiske klangfulde fløjt dvyt-dvyt-dvyt som høres over det hele. Klatrer både op og ned på stammerne og høres en stor del af året. En anden markant fugl, der hører området til er **rødstjerten**, der især i maj og juni måned høres mange steder, for eksempel ofte på hul 6, siddende i toppen af en birk eller synlig på anden vis. Med dens rustrøde hale og rustrøde overgump og sorte strube giver den i høj grad fornemmelsen af forår. Mange kender den også

En af de mest spændende fugle, mange vil sige den flotteste, er **isfuglen**. Om den yngler på Lerbæk er tvivlsomt, der er næppe de helt ideelle betingelser, men i den nærliggende Elling Å har den været fast ynglefugl i mange år, og ofte ses den metalskinnende blågrønne, nærmest turkis isfugl med rustrøde underside krydse banen, for eksempel på hul 3, gerne på vej til søen for enden af hul 4, eller på bagni krydsende hul 10 til søerne der for at fouragere. Nogle gang fortsætter den til søerne på den anden side af hul 18. Den gør opmærksom på sig selv ved at udstøde et gennemtrængende skrig tsi-i-i, der gentages flere gange. Det er især når man kender lyden at man bliver opmærksom på arten. Men oplever den også som et blå lyn, der krydser banen i stor fart og i samme højde.

Mange andre småfugle er hyppige gæster, nogle af dem yngler fast. **Nattergalen** og **græshoppesangeren** kommer i maj og høres ofte fra parkeringspladsen og driving range. Nattergalen høres oftest i området bag hul 18. Sangere som **løvsanger**, **gransanger**, **gulbug**, **kærsanger**, **havesanger** og **munk** høres i maj- juli.

Ravn

Blandt de større fugle er der selvfølgelig de normale kragefugle, skader osv., men i de senere år er raven blevet fast inventar på vores område. Den musvågestore flotte **ravn** med metalglinsende fjerdragt, kileformet hale og et stort og kraftigt sort næb giver sig til kende med et hæst kald, der minder om kragens men er langt dybere og mere vidtlydende. En sagnomspunden fugl det er sjovt at kende. Ofte jagtes den af de andre fugle eller sidder i toppen af en gran og brummer. Typisk i skovområdet mellem hul 16 og 17.

Knopsvanen – med det orange næb - er jo den alle møder og kender, ikke mindst når den kommer marcherende med sine 7-8 unger på rad og række, eller når den efterlader sine fjer og diverse efterladenskaber rundt om på

banen. Men den hører til hos os og er en del af golfbanens liv.

Blandt rovfuglene er **musvågen** langt den almindeligste. Vi ser den året rundt, om foråret og sommeren især mjavende højt over skoven eller i gråvejrn snigende sig lavt hen over banen for at forsvinde ind i skoven. Når trækket er på sit højeste i april – maj kan man se store flokke eller "skruer" af musvåger over området, men se godt efter, for i disse flokke kan der sagtens være mindre rovfugle som **spurvehøge** og **tårnfalke** iblandt. Dem kan man også finde i skoven, spurvehøgen jagende småfugle og tårnfalken "musende" med øje for om der skulle være en mus på jorden. Disse tre arter er de mest almindelige, men ofte møder man en af enhver ornitologs favoritter, den smukke og karakteristiske **røde glente**, som især kende på sin dybt kløftede hale og de karakteristiske hængende lange vinger og halen der konstant bevæger sig som et haleror. Glenten har i mange år ynglet i Elling Plantage.

Rød glente

På grund af placeringen på trækruten kan mange spændende arter ses i højsæson: **fjeldvåge**, **vandrefalk**, **lærkefalk**, **fiskeørn**, **havørn**, **sort stork** er nogle af de mere eksotiske arter man kan være heldig at se, hvis man kender dem og har øje for dem. Men det er ikke daglig kost. Hvert år ses enkelte **traner** på vej nord på eller til de lokale ynglesteder i Nordjylland. De er lette at kende, dels på grund af den flotte trompeterende lyd, dels på den lange hals og størrelsen i sig selv.

En af de mere spektakulære arter, som ikke længere ses, men som var almindelig for nogle få år siden, er **grønspætten**. Forhåbentlig melder den sig en dag, måske lettende fra en myretue..

På grænsen mellem hul 10 og 11 og markerne vest for ses og høres arter som **vagtel**, **bomlærke** og naturligvis **fasaner**. **Hvid vipstjert** ses overalt, løbende på fairways og greens og hvis man er heldig, **gul vipstjert**.

Efterår og vinter

Sangerne og mange af ynglefuglene forsvinder igen i løbet af august og september. Vi ser især **landsvaler** og **bysvaler** samle sig i flokke eller flyve lavt hen over sivene efter insekter. **Stærene** samles også i større flokke. "Sort sol" har vi ikke ligefrem, men mindre kan vel også gøre det. Især i september og oktober høres

og ses masser af **grågæs**, som i deres kileformede formationer trækker forbi området til og fra de lokale spisesteder, som for eksempel området ved Elling Å. Der kan ses flokke på op til 600-700 individer, de kan være svære at overhøre eller overse!

Fiskehejren er også en af de arter på banen, og ved oversvømmelser på banen kan spankulere rundt midt på banen. De kan være ret skræppende og brægende klagen. vinterfænomen, som jeg personligt sætter højt, **sangsvanerne** på frostklare dage gjalder med trompeteren ud over området. Det er svanerne ikke orange som knopsvanen. Fra den hører man kun det karakteristiske vingesus.

Sangsvane

der kan lide søerne man se dem højlydte med deres Et andet er, når med deres med de gule næb, ingen fanfarer men

Tilbage i skoven er den **store flagspætten** stadig aktiv, mest i de udgåede træer, men i buskene høres også tit en knitrende lyd fra **halemejsen**, en smuk og markant fugl, som alt for få kender til. De færdes oftest i små flokke på 6-8 stykker, men kan også ses enkeltvis. Den kan overdøves af **skovskaden**, som året igennem ses i sin tunge flaksende flugt igennem skoven, højlydt larmende med snerrende og grove lyde..

Halemejsen

Når sneen falder – hvis den falder – er det også tid for **silkehaler** og **sjaggere**, men de kommer også hvis vinteren er uden sne, når blot den er faldet i Norge eller Sverige, hvor det så er svært at finde føde. Så søger den hos os, især bær.

Så har vi fornøjelsen af dem så længe.

Snart er året omme og foråret begynder på ny. Naturens rytme gentager sig og alligevel er der ikke to år der er ens. Ligesom der ikke er 2 golfrunder der er ens!

Afslutning

Dette var en kort gennemgang af noget af det man kan se og opleve ved siden af og sammen med sin golfoplevelse. Håber det har inspireret en og anden til at åbne øjne og øren for den natur vi færdes i. Har man oplevelser, der supplerer det jeg har skrevet om her, hører jeg gerne om det.

Man kan følge med i de iagttagelser der registreres ved at klikke ind på www.dofbasen.dk og klikke sig ind på Nordjylland.

Mogens Damm

mogens.damm@gmail.com

